

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BAMIDBAR • MAAMAR 5

להבין ביאור הדברים הנ"ל בענין במדבר סיני באהל מועד כו'

Para comprender la explicación de los asuntos
anteriores acerca de “en el desierto del Sinaí”

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likutei-torah/bamidbar/5/

1 להבין ביאור הדברים הנ"ל בענין במדבר סיני באהל מועד כו'. הנה מדבר סיני ואהל מועד הוא הכל בחי מלכות דאצילות רק

Para comprender la explicación de los asuntos mencionados anteriormente acerca de “en el desierto de Sinaí, en la Tienda de Reunión”, etc.: ahora bien, el Desierto de Sinaí y la Tienda de Reunión representan ambos el nivel de Maljut (soberanía) del Mundo de Atzilut (Emanación); solo

כי מדבר סיני הוא ענין העלאת מ"נ [מיינן נוקבין] דמלי שעולה ממטה למעלה בבחי מ"נ [מיינן נוקבין] ואהל מועד הוא ענין המשכת מ"ד [מיינן דוכרין] שנמשך מז"א להמתיק המ"נ [המיינן נוקבין] דגבורות דנוק' [דנוקבא] כו'.

que el Desierto de Sinaí se refiere a la elevación de las mayin nukvin (aguas femeninas) de Maljut, que ascienden de abajo hacia arriba en el nivel de mayin nukvin; y la Tienda de Reunión se refiere a la atracción hacia abajo de las mayin duchrin (aguas masculinas), que descienden de Zeir Anpín (los atributos emocionales) para endulzar las mayin nukvin de las Guevurot de Nukvá (lo femenino), etc.

2 וזהו ענין התפלה עד אהבת עולם שנק' מדבר סיני ומאהבת עולם ואילך הוא ההמשכה ונק' אהל מועד וכמשי"ת [וכמו שיתבאר] אי"ה [אם ירצה השם].

Y este es el sentido de la plegaria: hasta [la bendición] Ahavat Olam (“Con amor eterno”) se la llama el Desierto de Sinai; desde Ahavat Olam en adelante tiene lugar la continuación hacia abajo, y se la llama la Tienda de Reunión, como se explicará, con la ayuda de D'os.

והענין דהנה ידוע דכלילה יורדת המלי בב"ע ליתן טרף לביתה כו' דהיינו לברר בירורי נוגה

El tema es el siguiente: es sabido que por la noche Maljut desciende a Beriá, Yetzirá y Asiá “para dar alimento a los de su casa”, etc.; es decir, para depurar las chispas de noga

דב"ע שנפלו בהם מרפ"ח ניצוצים וכל תשעה ספירות שלה יורדים בב"ע לברר בירורים רק הכתר שלה נשאר למעלה באצילות וכמ"ש לעולם ה' דברך נצב בשמים

de Beriá, Yetzirá y Asiá, en los que cayeron [algunas] de las 288 chispas. Y sus nueve Sefirot descienden a Beriá, Yetzirá y Asiá para depurar las chispas; solo su Kéter (Corona) permanece arriba, en Atzilut, como está escrito: “Para siempre, Havaiá, Tu palabra permanece firme en los cielos”.

(כ"כ [כל כך] בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער י"ז פ"ב [פרק ב'] ד"ה והנה מצאתי כתוב אצלי כו' ובשערי ציון ובמ"ח. והרמ"ז [והרב משה זכות] פ' יתרו דס"ז תפסו בפשיטות כמשי"ש [כמה שכתוב שם] תחלה בפע"ח [בפרי עץ חיים] ובשער א' פ"ז [פרק ז'] שהכתר שלה יורד להיכל ק"ק [קדש הקדשים] העליון דבריאה והט"ס [והט' ספירות] נכללים בלאה כו'.

(Así está escrito en Pri Etz Chaim, Shaar 17, capítulo 2, en el pasaje que comienza: “Y he aquí que encontré escrito en mis apuntes”, etc., y en Shaarei Tziyon y en Mishnat Jasidim. Y el Ramaz, sobre la parashá de Yitró, folio 67, tomó como evidente lo que allí está escrito al comienzo en Pri Etz Chaim y en Shaar 1, capítulo 7: que su Kéter desciende al recinto superior (heijal) del Santo de los Santos de Beríá, y las nueve Sefirot quedan incluidas en Leah, etc.

אך ממשי"ש במק"מ [במקדש מלך] פ' אמור דף צ' ע"א מלשון הרח"ו [הרבי חיים ויטאל] בפ"י משי"ש [מה שכתוב שם] בזהר בשעתא דכנס"י [דכנסת ישראל] אתערת כי אז מתעלים ט' נקודות שבבריאה משמע כמשי"כ [כמה שכתוב], וכ"כ [וכן כתב] עוד בפ' אמור דק"יג ע"ב בשם הרח"ו [הרבי חיים ויטאל],

Sin embargo, de lo escrito en Mikdash Melej, parashá de Emor, folio 90a, en las palabras de Rabí Jaim Vital al explicar lo que está escrito allí en el Zohar, “En la hora en que la Congregación de Israel despierta”: que entonces se elevan los nueve puntos que están en Beríá, se desprende que es como he escrito. Y así escribió también más adelante, en la parashá de Emor, folio 113b, en nombre de Rabí Jaim Vital;

וגם בלקוטי השי"ס [הששה סדרים] להאריז"ל [להארי"י זכרוננו לברכה] דט"ז ע"ד ד"ה דע משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרוננו לברכה] לכי ומעטי א"ע [את עצמו]. כ' [כתב] אבל הכתר אינו זו ממקומו כו' ע"ש ונרשם שם מהרב ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרוננו לברכה] כנראה שהוא מהאריז"ל [מהארי"י זכרוננו לברכה] עצמו.

y también en Likkutei HaShas del Arizal, folio 16d, en el pasaje que comienza: “Has de saber lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: ‘Ve y disminúyete’”, escribió: “Pero el Kéter no se mueve de su lugar”, etc.; véase allí. Y allí está señalado “del Rav, de bendita memoria”, de modo que parece que las palabras son del propio Arizal.

ומה שיש להבין די הפע"ח [הפרי עץ חיים] הנ"ל איך יתיישב עם מ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער מיעוט הירח פ"ב [פרק ב'] ושמ"ח פ"ג [פרק ג'] מענין התלבשות ט"ס [ט' ספירות] שלה כו' אין כאן מקומו.

En cuanto a lo que debe entenderse —cómo conciliar las palabras de Pri Etz Chaim mencionadas arriba con lo escrito en Etz Chaim, Shaar Miut HaYareaj (La puerta de la disminución de la luna), capítulo 2, y en Shaar 48, capítulo 3, acerca de la investidura de sus nueve Sefirot, etc.—, este no es el lugar para tratarlo.

ועיין בהרמ"ז [בהרב משה זכות] ר"פ צו ומ"ש בענין לכו ומעטי כו'. והנה לפמ"ש [לפי מה שכתוב] בזהר הרקיע בפ' פקודי דף רל"ד ג"כ הכתר שלה אינו מכלל ט"ס [ט' ספירות] הנ"ל כי הוא הנקודה השרשית שלה).

Y véase el Ramaz al comienzo de la parashá de Tzav, y lo que escribió acerca del asunto de “Ve y disminúyete”, etc. Ahora bien, según lo escrito en Zohar HaRakia sobre la parashá de Pekudei, folio 234, su Kéter tampoco forma parte de las nueve Sefirot mencionadas arriba, pues es su punto raíz.)

וענין הבירורים הוא לברר את הניצוצי קדושה דהיינו להוציא האוכל מן הפסולת שהניצוצי קדושה נפלו בכ"ע בק"נ [בקליפת נוגה] ונתערבו בפסולת המרובה על האוכל שהוא בחי' התערובות הטוב עם הרע בתכלית כתערובות הכסף בסיגים.

El proceso de refinamiento consiste en depurar las chispas de santidad, es decir, extraer el alimento de los desechos. Pues las chispas de santidad cayeron en Beriá, Yetzirá y Asiá, dentro de la kelipá noga, y se mezclaron con desechos que superan en cantidad al alimento; este es el nivel de una mezcla de bien y mal en grado extremo, como la mezcla de la plata con la escoria.

לכן הבירור הוא להפריד הטוב מן הרע לבלתי יהיו מעורבים ואז הרע מתפרד ונופל למטה.

Por lo tanto, el refinamiento consiste en separar el bien del mal, para que no estén mezclados; entonces el mal se separa y cae hacia abajo.

3 והנצוצי קדושה שהם הטוב שהוברר מתעלה למעלה בבחי' מ"נ [מ"יין נוקבין] להכלל באצי'. ונוכל להבין עד"מ ענין התערובות טו"ר [טוב ורע] וענין ההפרדה והבירור בעבודת ה' בנפש האדם. שמצד הנפש הבהמית הרי הוא מעורב טוב ורע יחדיו.

Y las chispas de santidad, que son el bien que ha sido refinado, ascienden a lo alto en el nivel de mayin nukvin, para quedar incluidas en Atzilut. Podemos comprender, a modo de analogía, la cuestión de la mezcla del bien y el mal, así como la separación y el refinamiento, en el servicio a D'os en el alma humana. Pues, desde el lado del alma animal, el hombre está mezclado: el bien y el mal están juntos.

4 והגם שהוא עושה מצות ואינו עושה עבירות מ"מ בהעלם יש בו הרע שהרי יוכל להתאוות תאוה

Y aunque cumple mitzvot y no comete transgresiones, el mal está, sin embargo, oculto en él, pues, después de todo, puede desear un deseo;

ועוד זאת שיוכל למצוא בנפשו איך התורה ומצות שמקיים אינם זכים ומיוחדים בתכלית לקיים רצון הבורא ית' לבד בלי שום פניה אחרת כי מתערב בזה איזו פניה וכוונה אחרת בפנימיותו.

y además, puede descubrir en su propia alma que la Torá y las mitzvot que cumple no son absolutamente puras ni están dedicadas por completo a cumplir únicamente la voluntad del Creador, bendito sea, sin ningún otro motivo; pues en su interior se mezcla algún otro motivo e intención.

נמצא יש ת ערובות טו"ר [טוב ורע] אפילו בקיום התורה ומצות שהם בחי' לכושים דתורה ומצות שהוא מקיים.

Resulta, entonces, que hay una mezcla de bien y mal incluso en el cumplimiento de la Torá y las mitzvot, que constituyen el nivel de las vestimentas de la Torá y las mitzvot que él cumple.

5 ואצ"ל [ואין צריך לומר] בפנימית המדות דנה"ב [דנפש הבהמית] שלא נתהפכו עדיין מטבעם ותולדתם והרי בטבעם הם מעורבים טו"ר [טוב ורע] לפי שנלקחה מקליפת נוגה המעורבת טו"ר [טוב ורע] כנודע.

Y no hace falta decir que esto es así en la dimensión interior de los atributos emocionales (midot) del alma animal, que todavía no han sido transformados de su naturaleza y carácter innato; pues por naturaleza son una mezcla de bien y mal, ya que el alma animal fue tomada de la kelipat noga, que es una mezcla de bien y mal, como es sabido.

וכשמתפלל בכוונה הנה ע"י שלהבת האהבה של הנפש אלקית הבאה מהתבוננות בגדולת ה' אזי מתברר הטוב מן הרע.

Y cuando reza con intención (kavaná), entonces, por medio de la llama de amor del alma divina, que surge de contemplar la grandeza de D'os, el bien se depura del mal.

דהיינו שאז ימצא ויראה איך שהוא רחוק מה' כי מעשיו אינם זכים ומיוחדים להש"י [להשם יתברך] כדבעי.

Es decir, entonces descubrirá y verá cuán lejos está de D'os, pues sus acciones no son puras ni están dedicadas a D'os, bendito sea, como corresponde.

כי מחמת שיכין היטב ויתאמת אצלו בראי' [בראיה] חושיות ע"י ההתבוננות וההעמקה בגדולת ה' איך שאפס זולתו ממש אז יבוש ויכלם ממעשיו

Pues, cuando comprenda bien y se le haga realidad mediante una percepción sensorial, a través de la contemplación y la profunda reflexión sobre la grandeza de D'os, que verdaderamente no hay nada fuera de Él, entonces se avergonzará y se sentirá abochornado por sus acciones,

שהוא מבחוץ עדיין בבחי' יש ודבר ולגרמייהו עבדין כו' וישית עצות בנפשו לדחות הרע כו'.

pues exteriormente todavía se encuentra en el nivel de algo existente (yesh) y de una entidad, y "actúan para sí mismos", etc.; y dispondrá consejos en su alma para apartar el mal, etc.

נמצא ע"י התפלה נתגלה הרע מה שהיה תחלה מעורב בטוב ולא היה ידוע כלל שהוא רע שהיה נדמה לו שדרכו זכה וישרה עכשיו ע"י הבירור נתגלה הרע.

Resulta, entonces, que mediante la plegaria se revela el mal que al principio estaba mezclado con el bien y no se sabía en absoluto que era mal, pues le parecía que su camino era puro y recto; ahora, mediante la depuración, el mal queda revelado.

6 ועי"ז יופרד מן הטוב וישאר הטוב לבדו בלי תערובות רע. וכמו שהוא הבירור בנפשות האדם שהנפש אלקית מבררת את הנפש הבהמית בשעת התפלה.

Y por medio de esto será separado de lo bueno, y lo bueno permanecerá solo, sin mezcla de mal. Y así como ocurre la depuración en las almas humanas, donde el alma divina depura el alma animal durante la oración,

כך יובן עדי"ז למעלה ענין ירידת המלי' דאצי" לברר קליפת נוגה דבי"ע. דהנה הרפ"ח ניצוצי קדושה שנפלו בשבירת הכלים הם מעורבים בנוגה וכמשל תערובות הטו"ר [הטוב ורע] בנפש הבהמית שבאדם.

así se comprenderá, de manera análoga, arriba, el descenso de Maljut de Atzilut para depurar la kelipat nogah de los mundos de Beriá, Yetzirá y Asiá. Pues los 288 destellos de santidad que cayeron en la rotura de las vasijas están mezclados en nogah, como en la analogía de la mezcla de bien y mal en el alma animal que hay en el hombre.

7 ולזאת ע"י ירידת המלי' בבי"ע לברר מבררת ומפרדת הטוב מהרע ואז הרע נפרד ונופל למטה והרפ"ח ניצוצים מתעלים למעלה ליכלל באצי"

Por lo tanto, mediante el descenso de Maljut a Beriá, Yetzirá y Asiá para depurar, ella depura y separa el bien del mal; entonces el mal se separa y cae hacia abajo, y las 288 chispas ascienden para quedar incluidas en Atzilut.

ולכן בירור זה הוא דוקא ע"י ירידתה בבי"ע כי באצילות לא יגורך רע כלל ואף הקליפות דאצ"י הם עומדים ג"כ בבריאה וכמ"ש ברבות בא פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] דקל"ב ד' בכסאו של הקב"ה אין דבר רע נוגע

Por eso, esta depuración se realiza específicamente mediante su descenso a Beríá, Yetzirá y Asiá, pues en Atzilut "el mal no morará contigo" en absoluto; incluso las kelipot de Atzilut se encuentran también en Beríá. Como está escrito en [Midrash] Rabbah, [Parashat] Bo, sección 15, folio 132d: "Nada malo toca el trono del Santo, bendito sea,"

שנאמר לא יגורך רע (וע' בזח"א [בוהר חלק א] בראשית דכ"ז רע"א ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם. נ"ב א' נ"ו סע"ב [סוף עמוד ב] פ' נח דס"ב רע"א וישב קפ"ח א' ויחי דרי"ט ב'. ח"ב [חלק ב'] משפטים ק"ג א' קי"ז סע"ב [סוף עמוד ב] כי תשא קצ"ג סע"ב [סוף עמוד ב].

como está dicho: "El mal no morará contigo". (Y véase el Zohar, Parte I, Bereshit, folio 27a, al comienzo, y el Mikdash Melej allí; 52a; 56b, al final; Parashat Noaj, folio 62a, al comienzo; Vayeshev 188a; Vayejí, folio 219b. Parte II: Mishpatim 103a; 117b, al final; Ki Tisá 193b, al final.

ח"ג [חלק ג'] אמור ק"ה ב' ובגמרא פכ"ג דשבת קמ"ט ב' פ"ב [פרק ב'] דחגיגה ד"ב סע"ב [סוף עמוד ב] ספ"ז דסוטה מ"ב א' סנהדרין דק"ג סע"א [סוף עמוד א] פ"ב [פרק ב'] דנדה י"ג ב' הכל מענין לא יגורך רע בתלים סי' ה').

Parte III: Emor 105b. Y en la Guemará: capítulo 23 de Shabat, 149b; capítulo 2 de Jaguigá, folio 12b, al final; final del capítulo 7 de Sotah, 42a; Sanhedrín, folio 103a, al final; capítulo 2 de Nidá, 13b: todos tratan el tema de "El mal no morará contigo", en Tehilim, Salmo 5.)

וגם בבי"ע הרע נמצא רק בהלבושים דבי"ע ששם יש רע שבבריאה מיעוטו רע וביצירה חציו רע ובעשי' [ובעשיה] רובו רע זהו הכל בלבושים דבי"ע ולכן יורדת שם לברר.

Y también en Beríá, Yetzirá y Asiá el mal se encuentra únicamente en las vestimentas de Beríá, Yetzirá y Asiá, pues allí hay mal: en Beríá, la parte menor es mal; en Yetzirá, la mitad es mal; y en Asiá, la mayor parte es mal. Todo esto se encuentra en las vestimentas de Beríá, Yetzirá y Asiá. Por eso ella desciende allí para depurar.

(ועפ"י [ועל פי זה] יובן מה שאנו רואים שבשעת התפלה כשהאדם רוצה לדבק שכלו בגדולת הבורא ית' אזי נופלים לו מחשבות זרות המטרידים ומבלבלים אותו מה שלא היו נופלים לו כלל בכל היום כולו.

(Y según esto se entenderá lo que observamos: durante la plegaria, cuando una persona quiere apegar su intelecto a la grandeza del Creador, bendito sea, le sobrevienen pensamientos ajenos (majshavot zarot) que la acosan y confunden, [pensamientos] que no le habían surgido en absoluto durante todo el día.

והענין דדוקא מצד שבשעת התפלה הוא שעת הבירור להפריד הרע מהטוב ולדחותו ולכן יתאמץ גם הוא להתדבק בתכלית בהטוב ואינו רוצה להפרד מן הטוב כי כלחיותו מהטוב ומצד עצמו אין לו חיות וקיום כנודע.

La explicación es que precisamente porque el momento de la plegaria es el momento de la depuración, en que se separa el mal del bien y se lo rechaza, también él se esfuerza por apegarse por completo al bien y no quiere separarse de él; pues toda su fuerza vital proviene del bien, y por sí mismo no tiene fuerza vital ni existencia, como es sabido.

משא"כ בכל היום כולו שלא בשעת הבירור שאזי הוא מעורב עם הטוב הנה הוא שוקט ונח על מקומו. וכך יובן למעלה דכשהמלי' [דכשהמלכות] יורדת לברר הרפ"ח אזי גם כללות קליפת נוגה רוצה לעלות כו' וכנזכר בפע"ח [בפרי עץ חיים]

En cambio, durante el resto del día, cuando no es el momento de la depuración y está mezclado con el bien, permanece tranquilo y descansa en su lugar. Así se entenderá también lo que ocurre arriba: cuando Maljut desciende para depurar las 288 [chispas], kelipat noga en su conjunto también quiere ascender, etc., como se menciona en Pri Etz Jaim.)

(שער י"ח פ"ג [פרק ג']) כוונת הרחיצה בחמין בע"ש [בערב שבת] שהוא בחי' שלהובא דאשא הנמשך מלמעלה לדחות הק"נ [הקליפת נוגה] שלא תעלה כו'

(Shaar 18, capítulo 3), en la intención de lavarse con agua caliente en la víspera de Shabat, que corresponde al nivel de una "llama de fuego" (shalhova de'esha) que desciende de arriba para apartar a kelipat Noga, de modo que no ascienda, etc.

וז"ש [וזהו שכתוב] אש לפניו תלך ותלהט סביב צריו. דהיינו שלא יתעלו רק הניצוצי קדושה לבדם שהובררו ולא הרע כו'.

Y esto es [lo que significa] lo escrito: "El fuego va delante de Él y abrasa a Sus adversarios alrededor": es decir, que asciendan únicamente las chispas de santidad que han sido refinadas, por sí solas, y no el mal, etc.

ולכן אין ראוי שיפול לב האדם בקרבו ממה שנופלים לו מחשבות זרות בתפלה לומר שתפלתו אינה כלום

Por lo tanto, la persona no debe desalentarse en su interior porque le sobrevengan pensamientos ajenos durante la plegaria, pensando que su plegaria no vale nada;

דהא כך הוא המדה גם בענין הבירורים למעלה רק שיש לו לדחותם ולהסיח דעתו מהם וזהו כענין שלחובא דאשא הנ"ל:

pues así es también el orden en el asunto de los refinamientos de arriba. Solo que debe apartarlos y desviar de ellos su atención; y esto se asemeja al asunto de la "llama de fuego" mencionada antes.

8 ב והנה בעליית המלי' מביי'ע לאצילות ע"ז נאמר מי זאת עולה מן המדבר כתמרות עשן.

2. Ahora bien, respecto del ascenso de Maljut desde Beríá, Yetzirá y Asiá hacia Atzilut, acerca de esto se dice: "¿Quién es esta que sube del desierto (midbar) como columnas de humo?"

פיי' כשירד' [כשירודת] בביי'ע לברר נקרא' [נקראת] מדבר בתוס' [בתוספת] מי' פתוחה והוא מפני שמצד התלבשות' בביי'ע לברר יכולים החיצונים לינק ממנה כיון

Esto significa que, cuando ella desciende a Beríá, Yetzirá y Asiá para refinar, se la llama midbar, con la adición de una mem abierta. Y esto se debe a que, por estar investida en Beríá, Yetzirá y Asiá para refinar, las fuerzas externas (jitzonim) pueden nutrirse de ella, puesto que

שהיא מתלבשת שם בכח'י ההתלבשות ממש משא"כ בזמן שבהמ"ק [שבית המקדש] היה קיים אז היא בכח'י ידבר עמים כו' שהוא בח'י ממשלה.

ella está investida allí en el nivel de una investidura propiamente dicha. En cambio, cuando el Templo estaba en pie, ella se encontraba en el nivel de "Él subyuga (yadber) a los pueblos", etc., que es el nivel de dominio.

9 והענין דאז לא היתה יורדת לביי'ע כלל אלא היתה תמיד באצי'. וזהו ענין דבימי שלמה קיימא סיהרא באשלמותא בכח'י יחוד פכ"פ [פנים בפנים] עם ז"א באצילות.

La explicación es que entonces ella no descendía en absoluto a Beríá, Yetzirá y Asiá, sino que permanecía siempre en Atzilut. Este es el sentido de [la enseñanza] de que en los días de Shlomó "la luna estaba en su plenitud": en el nivel de una unión cara a cara con Zeir Anpín en Atzilut.

אך לפי זה [לפי זה] צ"ל לכאורה דא"כ איך היו מתבררים הרפ"ח ניצוצין שנפלו מכבר בשבירה לבי"ע שהם מתבררים ע"י המלי וכמ"ש בפ"י ותתן טרף.

Pero, según esto, aparentemente habría que preguntar: si es así, ¿cómo se refinaban las 288 chispas que habían caído mucho antes, durante la ruptura [de las vasijas], en Beríá, Yetzirá y Asiá, y que son refinadas por medio de Maljut, como está escrito en la explicación de "Y ella da alimento"?

10 וא"כ כיון שאז לא היתה המלי יורדת כלל לבי"ע א"כ איך היו מתבררים. אך הענין דאע"פ [דאף על פי]

שאז לא היתה יורדת כלל לבי"ע מ"מ היו מתבררים

Y si es así, dado que entonces Maljut no descendía en absoluto a Beríá, Yetzirá y Asiá, ¿cómo se refinaban? Sin embargo, la explicación es que, aunque entonces ella no descendía en absoluto a Beríá, Yetzirá y Asiá, de todos modos las chispas se refinaban,

הניצוצים מחמת היחוד ז"נ [זעיר אנפין ונוקבא] שה"י [שהיה] באצילות פב"פ [פנים בפנים] ואז מחמת רוב גילוי האור באצילות ממילא היו מתבררים הניצוצים ונכללים בהמלי כנר בפני אבוקה מעוצם הגילוי כו.

por la unión de Zeir Anpín y Nukvá, que estaban cara a cara en Atzilut. Entonces, debido a la abundante revelación de luz en Atzilut, las chispas se refinaban por sí mismas y quedaban incluidas en Maljut, como una vela frente a una antorcha, por la intensidad de la revelación, etc.

ודוקא עתה בזמן הירידה (שאין הגילוי כמו אז) היא נצרכת לירד לבי"ע לבררם. וזהו שורש ענין ההפרש בין ידבר למדבר שכשהיא מיוחדת במאצילה באצי ובירור הניצוצות הוא ממילא.

Y es precisamente ahora, en el tiempo del descenso (cuando la revelación no es como lo era entonces), que ella necesita descender a Beríá, Yetzirá y Asiá para refinarlas. Esta es la raíz de la diferencia entre yadber y midbar: cuando ella está unida con su Emanador en Atzilut, el refinamiento de las chispas ocurre por sí mismo;

דהיינו שמתבטלים מעוצם הגילוי הם מתבטלים ממילא. משא"כ כשמוכרחת לירד לבי"ע לבררם נקראת מדבר בתוס' [בתוספת] מ' פתוחה.

es decir, al quedar anuladas por la intensidad de la revelación, se anulan por sí mismas. En cambio, cuando ella se ve obligada a descender a Beríá, Yetzirá y Asiá para refinarlas, se la llama midbar, con el agregado de una mem abierta.

וביאור הענין מבואר במ"א ע"פ מאמר הזח"א [הזהר חלק א] פ' ויצא (דקמ"ח ע"א) ע"פ קומה ה' למנוחתך
דזהו ההפרש בין המשכן שה"י [שהיה] במדבר לבית עולמים שנקרא מנוחה.

La explicación del asunto se expone en otro lugar, a propósito de la enseñanza del Zohar, Parte I, Parashat Vayetzei (folio 148a), sobre [el versículo] “Levántate, Havaiá, hacia Tu lugar de reposo”: esta es la diferencia entre el Mishkán, que estaba en el desierto, y la Casa Eterna (Beis Olamim), que es llamada “lugar de reposo” (menujá).

לפי שענין בירור הניצוצות ישנו בכ"י בחי' הא' כמ"ש ותתן טרף כו' שהיא לשון מלחמה עד"מ המלך
יוצא לקראת

Pues el refinamiento de las chispas tiene dos modalidades. La primera es la que se alude en lo escrito: “Y ella da terev”, etc., expresión que denota guerra; a modo de analogía, cuando un rey sale al encuentro

שונאו באשר הוא שם ונלחם עמו עד שמכניעו וכך הוא ענין ירידת המלי' בב"ע לברר שהוא בחי'
היציאה למקום השונא באשר הוא שם להכניעו.

de su enemigo allí donde este se encuentra, y lucha con él hasta someterlo. Así es el descenso de Maljut a Beriá, Yetzirá y Asiá para refinarlas: es el nivel de salir al lugar del enemigo, allí donde se encuentra, para someterlo.

ולכן היה המשכן במדבר שהיא מקום יניקת החיצונים ודוקא לשם נמשך הגילוי להכניעם ובחי' זו היא
דרך המלחמה

Por eso el Mishkán estaba en el desierto, que es el lugar donde las fuerzas externas reciben vitalidad; y precisamente allí se hacía descender la revelación para someterlas. Esta modalidad es el camino de la guerra.

(והנה דרך המלחמה לפעמים מתכוין ליתן מקום לשונאו שיגביר באיזו מלחמה קטנה כדי לנצחו
במלחמה הגדולה ממנה. כי לפעמים לא סגי בלאו הכי.

(Ahora bien, en la estrategia de guerra, a veces se busca darle al enemigo la oportunidad de prevalecer en alguna batalla pequeña, para derrotarlo en una batalla mayor; pues a veces no hay otra manera de lograrlo.

וכך עד"מ בענין ירידת המלי' דלכך נק' אז מדבר במ' פתוחה שנותן מקום ליניקת החיצונים כדי לנצחם במלחמה הגדולה להוציא בלעם מפיהם כמ"ש חיל בלע ויקאנו כו' וכענין עת אשר שלט האדם באדם לרע לו.

Así también, por vía de analogía, sucede con el descenso de Maljut (soberanía): por eso entonces se la llama midbar, con una mem abierta, pues da lugar a que las fuerzas externas reciban vitalidad, para vencerlas en la gran batalla y hacer que devuelvan lo que tragarón, como está escrito: "Tragó riquezas, y las vomitará", etc.; y de manera similar, en el asunto de "un tiempo en que el hombre dominó al hombre para su propio daño".

אך כ"ז [כל זה] הוא בבחי' הבירור שבדרך מלחמה אמנם הבחי' השנית בענין הבירורים הוא שלא בדרך מלחמה. והיינו כמו עד"מ למטה במלכותא דארעא הנה מלך גדול ונורא שכבר נודע ידו

Pero todo esto corresponde al modo de refinamiento que se realiza mediante la guerra. El segundo modo de los refinamientos, en cambio, no se realiza mediante la guerra. Es decir, por vía de analogía, aquí abajo, en un reino terrenal, hay un rey grande y temible, cuyo poder ya es conocido

כי חזקה היא וחכמתו רבה עד שאינו צריך ל צאת נגד שונאו להלחם בו ולהכניעו רק מחמת התפשטות גדולתו במקומו ממילא מוכנעים וכפופים וכמו שמצינו דבר זה בשלמה המלך ע"ה [עליו השלום] (כמבואר במלכים א' ה').

por ser poderoso y de gran sabiduría, de modo que no necesita salir contra su enemigo para luchar con él y someterlo; más bien, por la difusión de su grandeza desde su propio lugar, ellos quedan sometidos y se inclinan por sí mismos. Así ocurrió con el rey Shlomó, de bendita memoria) (como se explica en I Kings 5).

וכך יובן עד"מ למעלה שיש ג"כ בירור ניצוצות עד"ז שלא בדרך מלחמה אלא בהמשכת אור א"ס למטה

Así se comprenderá también, por vía de analogía, que arriba existe asimismo un refinamiento de las chispas de esta manera, no mediante la guerra, sino haciendo descender la Luz Infinita (Or Ein Sof) abajo

כמו שהוא למעלה בעולם האצילות ממילא נעשה ביטול הסט"א [הסטרא אחרא] כביטול הנר בפני האבוקה שהאבוקה היא במקומה

tal como está arriba, en el Mundo de Atzilut (Emanación); [entonces] se produce por sí misma la autoanulación (bitul) de la sitra ajra (el otro lado), como la autoanulación de una vela ante una antorcha: la antorcha permanece en su lugar,

וכל הנרות הקטנים ממילא בטלים בהתקבץ כל אורות הנרות לאבוקה מחמת המשכתם אחריה ונדעכים ממקומם וא"צ [ואין צריך / ואינו צריך] לירד למקום הקליפות להכניעם כו'.

y todas las velas pequeñas quedan anuladas por sí mismas, pues las luces de las velas se reúnen en torno a la antorcha, atraídas tras ella, y se apagan en el lugar donde estaban; no es necesario descender al lugar de las kelipot para someterlas, etc.

11 והנה עדי"ז היה הבירור בזמן הבית כו' דהגם שלא היתה יורדת המלי' בבי"ע לברר בחי' מלחמה. מ"מ היה הבירור באופן נעלה יותר.

Ahora bien, así tuvo lugar la purificación en la época del Templo, etc.: aunque Maljut no descendía a Beriá, Yetzirá y Asiá para purificar en la modalidad de guerra, no obstante, la purificación tenía lugar de una manera más elevada.

דהיינו לפי שאז היה זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] פכ"פ [פנים בפנים] שעל כן היה גילוי גדול מאד מא"ס ב"ה ע"י יחוד זה דזו"נ [דזעיר אנפין ונוקבא] שבאצילות

Es decir, puesto que entonces Zeir Anpín y Nukvá estaban cara a cara, se producía una revelación muy grande del Infinito (Ein Sof), bendito sea, por medio de esta unión de Zeir Anpín y Nukvá en Atzilut;

אזי ממלא היו מתבטלים הקליפות מעוצם הגילוי הזה שבאצ"י והיו נכללי' [נכללים] הניצוצי' שבהם כנר באבוקה

entonces las kelipot quedaban anuladas por sí mismas ante la intensidad de esta revelación en Atzilut, y las chispas que había en ellas quedaban incorporadas, como una vela en una antorcha.

לכן נק' בחי' זו מנוחה שא"צ [שאינ צריך / שאינו צריך] לבחי' מלחמה (ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער מיעוט הירח ספ"ב [סוף פרק ב'] ואח"כ כאשר נבנה בית ראשון ע"י שלמה כו' בין בשבת בין בחול כו'.

Por eso este nivel se llama "reposo" (menujá), pues no hace falta la modalidad de guerra. (Véase Etz Chaim, Shaar Miut HaYareach, al final del capítulo 2: "Y después, cuando Shlomo construyó el Primer Templo", etc., "tanto en Shabat como en los días de semana", etc.

וצי"ע [וצריך עיון] ממ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] ר"פ צו ורחל יורדת בבריאה כו' ובזמן בהמ"ק [בית המקדש] לתת טרף לביתה וכ"מ [וכן משמע] בזהר פ' ויחי דרכ"ט סע"ב [סוף עמוד ב] ודף ר"נ ע"א ובפ' יתרו דס"ז ע"ב, וי"ל [ויש לומר] דירידתה אז היה

Pero esto requiere explicación a la luz de lo que escribió el Ramaz al comienzo de Parshas Tzav: "Y Rajel desciende a Beriá", etc., "y en la época del Santo Templo, para dar alimento a su casa"; y así se da a entender en el Zohar, Parshas Vayechi, folio 229b, al final, y folio 250a, y en Parshas Yisro, folio 67b. Y puede decirse que su descenso entonces era

רק להיכל ק"ק [קדש הקדשים] דבריאה כמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' יתרו שם והוא מהפע"ח [מהפרי עץ חיים] ש"א [שער א'] פ"ז [פרק ז']. ובכח זה היו מתבררים הבירורים כו' וע' בסש"ב [בספר של בינונים] ח"א [חלק א'] פנ"ג [פרק נ"ג]

solo hasta el recinto del Santo de los Santos de Beriá, como escribió allí el Ramaz en Parshas Yisro, y esto proviene de Pri Etz Chaim, Shaar 1, capítulo 7. Y por medio de este poder se purificaban las chispas, etc. (Véase Sefer Shel Beinonim, Parte I, capítulo 53.)

משא"כ אחר החורבן שירדה המלי' פלאים ונתמעט אורה בימי החול כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שם לכך א"א להיות בירור הניצוצות ע"ד הנ"ל לכך צ"ל הבירור ע"י התלבשותה בק"נ [בקליפת נוגה] לברר

En cambio, después de la destrucción, cuando Maljut descendió de manera asombrosa y su luz disminuyó durante los días de semana, como está escrito allí en Etz Chaim, la purificación de las chispas ya no puede tener lugar de la manera descrita arriba; por eso, la purificación debe realizarse mediante su investidura en kelipat noga, para purificarla.

(ועמ"ש כעין זה בפ' בראשית סד"ה הן האדם היה כו'). וזהו שנקראת עתה מדבר במ"ם פתוחה מצד שמתלבשת בק"נ [בקליפת נוגה] לברר כו'.

(Véase lo escrito en una línea semejante en Parshas Bereishis, al final del discurso que comienza "He aquí que el hombre se ha vuelto", etc.) Y por eso ahora se la llama midbar, con una mem abierta: porque se inviste en kelipat noga para purificar, etc.

אבל מ' סתומה הוא בחי' בינה עלמא דחירות לפי שאין שם יניקה כו' ונקי ג"כ יין המשומר משי"ב [מששת ימי בראשית].

Pero la mem cerrada corresponde al nivel de Biná, "el mundo de la libertad", porque allí no hay ninguna fuerza externa que pueda extraer sustento, etc.; también se la llama "el vino preservado desde los seis días de la Creación".

וזהו מי זאת עולה מן המדבר כתמרות עשן כו' הוא הרפ"ח שנברר"י [שנבררים] שעולים בהעלאת מ"נ [מ"ן] נוקבין] כדמיון העשן כמ"ש במ"א:

Y este es [el significado de] “¿Quién es esta que sube del desierto como columnas de humo?”, etc.: son los 288 que son refinados y ascienden mediante la elevación de mayin nukvin, como el humo, según se explica en otro lugar.

12 ג ועוד זאת הטעם שנק' מדבר. כי הנה הטעם שהמדבר אינו מגדל צמחים הוא מפני תוקף חום השמש שבו וענין משל זה דתוקף החום הוא מרמז לבחי' עליי' [עלייה] המלי' מבי"ע לאצילות

3. Hay todavía otra razón por la que se la llama midbar. El motivo por el que el desierto no produce plantas es la intensidad del calor del sol que hay en él; y esta analogía de la intensidad del calor alude al nivel de la elevación de Maljut desde Beriá, Yetzirá y Asiá hacia Atzilut,

שהוא בבחי' גבורות וצמאון כמ"ש למען יזמרח כבוד כו' קארי תדיר ולא שכיך וע"ז נאמר אל תחרש ואל תשקוט אל.

que corresponde al nivel de las Guevurot y la sed, como está escrito: “Para que la gloria te cante alabanzas”, etc.: “Ella clama constantemente y no descansa”. Y respecto de esto está dicho: “No guardes silencio ni permanezcas quieto, D'os”.

13 וזהו ענין תוקף החום תגבורת האהבה וכנזכר בפ' בלק דקצ"א ע"פ שחורה אני ונאווה. מגו דחיקו ורחימו אזעירת גרמה

Y este es el sentido de la intensidad del calor: la intensificación del amor, como se menciona en Parashat Balak, folio 191, sobre [el versículo] “Soy negra, pero hermosa”: “A causa de la angustia y del amor, se hizo pequeña”,

והיינו שמכל הפרצוף שלה שהיתה בבי"ע נעשית רק נקודה א' באצ"י. והוא בחי' הביטול בתכלית כמבואר באריכות בביאור מאמר הנ"ל.

es decir, de toda su configuración (partzuf), que estaba en Beriá, Yetzirá y Asiá, ella se convierte en un solo punto en Atzilut. Y este es el nivel de la autoanulación (bitul) absoluta, como se explica extensamente en la explicación del pasaje mencionado arriba.

14 ונקודה זו הוא בחי' כתר דמלי' שנשאר באצי' תמיד וגם הטי"ס [הטי' ספירות] שירדו בבי"ע עולים בגבורה וצמאון באצילות

Y este punto es el nivel de Kéter de Maljut, que siempre permanece en Atzilut; y las nueve Sefirot que descendieron a Beriá, Yetzirá y Asiá también ascienden a Atzilut con Guevurá y sed,

וזה נמשך להם מבחי' הכתר שבאצי' תמיד ואז נעשית נקודה תחת יסוד והוא בחי' נקודת הכתר כנ"ל וזהו ענין במדבר.

y esto les llega del nivel de Kéter que siempre está en Atzilut. Entonces ella se convierte en un punto debajo de Yesod, que es el nivel del punto de Kéter mencionado anteriormente. Y este es el significado de "en el desierto" (bamidbar).

כי בחי' זו דכתר הוא הרצון שלמעלה מהחכמה ליכלל במאצילה והוא כמשל המדבר שאין בו שום צמיחה

Pues este nivel de Kéter es la voluntad que está por encima de Jojmá: ser incluida en su Emanador. Es como la imagen del desierto, en el que no hay ningún crecimiento,

רק בחי' דומם ממש בחי' העפר מחמת תוקף החום כך הוא ענין תוקף ביטול זה ורצון זה עד שהיא בבחי' דומם לגבי מאצילה נקודה א' כו' אזעירת גרמה וזהו ומדברך נאווה.

sino únicamente el nivel de lo verdaderamente inanimado, el nivel del polvo, a causa de la intensidad del calor. Así es la intensidad de esta autoanulación (bitul) y de esta voluntad, hasta que ella queda en el nivel de lo inanimado con respecto a su Emanador, como un único punto, etc.: "se hizo pequeña". Y este es [el significado de] "y tu hablar (midbarej) es hermoso".

פי' זו העליה דמלי' שעולה מבי"ע בבחי' גבורות שאז נקי' מדבר לשון דיבור למען יזמרך כבוד כו'

Esto se refiere a este ascenso de Maljut, que sube de Beriá, Yetzirá y Asiá con Guevurot; entonces se la llama midbar, término relacionado con el habla (dibur): "para que la gloria te cante alabanzas", etc.,

נאווה שכך היה כוונת המאציל ית' בתחלה שתדך ביי"ע בכדי שתתעלה אח"כ והירידה צורך עלייה וכנז"ל [וכנזכר לעיל].

"es hermoso"; pues tal fue la intención del Emanador, bendito sea, desde el principio: que ella descendiera a Beriá, Yetzirá y Asiá para ser elevada después; y el descenso es en aras del ascenso, como se explicó anteriormente.

ועי' אמר דוד המלך ע"ה [עליו השלום] שהי' [שהיה] מרכבה למדת מל' ואמר כנגד מדתו צמאה לך נפשי היא המל' מתי אבוא ואראה שתתעלה באצילות כו'.

Y acerca de esto dijo el rey David, paz sobre él, quien era un carruaje para el atributo de Maljut, refiriéndose a su propio atributo: “Mi alma tiene sed de Ti”, que es Maljut; “¿cuándo vendré y me presentaré?”, para que ella ascienda a Atzilut, etc.

15 והנה כמו שיש בחי' זו למעלה במדת מלכות שיוצאת בבחי' והירידה צורך עליי' [עלייה] לברר ולהעלות כו'

Ahora bien, así como este nivel existe arriba, en el atributo de Maljut, que desciende a Beriá, Yetzi-rá y Asiá, y cuyo descenso tiene por finalidad el ascenso: refinar y elevar, etc.,

כך הוא בנפש האדם שהוא ניצוץ פרטי הנמשך ממדת מל' שמתלבש בגוף ונפש הבהמית דוגמת ירידת השכינה בכדי לברר הנפש הבהמית.

así ocurre con el alma del hombre, que es una chispa particular que emana del atributo de Maljut y está investida en el cuerpo y el alma animal, siguiendo el modelo del descenso de la Shejiná (la Presencia Divina), a fin de refinar el alma animal.

(וכמ"ש בפ' בראשית שם שזהו ענין וישלחם מג"ע [מגן עדן] לעבוד את האדמה כו' ע"ש). ועיקר הבירור בשעת התפלה שאז עולה בבחי' מדבר וצמאון

(Como está escrito allí, en la parashá de Bereshit, que este es el sentido de “Lo expulsó del Jardín del Edén para trabajar la tierra”, etc.; véase allí.) Y el refinamiento principal tiene lugar durante la plegaria, cuando el alma se eleva al nivel del midbar y la sed,

והוא הבחי' צעקה שנת"ל [שנתבאר לעיל] שזה היא בחי' מדבר כדכתיב תעו במדבר כו' צמאים כו' ויצעקו כו' ליכלל באורו ית'.

y este es el nivel del clamor explicado anteriormente, que corresponde al midbar, como está escrito: “Erraron por el desierto”, etc., “sedientos”, etc., “y clamaron”, etc., para quedar incluidos en Su luz, bendito sea.

וזהו מדבר סיני והוא ענין הבירורים שהרע נפרד מהטוב בין למעלה ע"י המלי' שמבררת כנ"ל. ובין כנפש האדם ע"י התפלה

Y esto es el desierto del Sinaí: el proceso de refinamiento, por el cual el mal se separa del bien, tanto arriba, por medio de Maljut, que refina, como se mencionó antes, como en el alma del hombre, por medio de la plegaria.

(ובזה יובן ענין תיקון חצות כי אז מתחיל עליית המלי' בבחי' מדבר וצמאון למען יזמרח כו' ולכן צריך לבכות על ירידה זו של השכינה שהוצרך לירד ולהתלבש בק"נ [בקליפת נוגה] ועי"ז מוסיף כח למעלה להיות עליית המלי')

(Con esto se entenderá el sentido de Tikún Jatzot (la rectificación de medianoche): pues entonces comienza el ascenso de Maljut, en el nivel del midbar y la sed, "para que la gloria te cante alabanzas", etc. Por eso hay que llorar por este descenso de la Shejiná, que tuvo que descender y estar investida en kelipat noga; y con ello se añade fuerza arriba para que se produzca el ascenso de Maljut,

וגם ממשיך לה תענוג עליון ע"י עסק התורה שאחר חצות וכמבואר בפע"ח [בפרי עץ חיים] עד שבתפלת השחר אח"כ היא עולה באצ"י ממש וכן כנפש האדם ג"כ שאז שעתהכושר להתבונן בגדולת ה' להמשיך גילוי יחוד א"ס ב"ה כנפשו):

y también se le atrae deleite supremo mediante el estudio de la Torá después de medianoche, como se explica en Pri Etz Chaim, hasta que luego, durante la plegaria de la mañana, ella asciende realmente a Atzilut. Y lo mismo sucede también con el alma del hombre: ese es el momento propicio para contemplar la grandeza de D'os y atraer al alma una revelación de la unidad del Infinito (Ein Sof), bendito sea.)

16 ד ובכל זה יש לפרש המדרש רבה פ' במדבר פ"א בענין וידבר ה' אל משה במדבר סיני וז"ל [וזה לשונו]

ע"פ ישאו מדבר ועריו חצרים וגו'

4. Con todo esto podemos explicar el Midrash Rabbah, Parshat Bamidbar, capítulo 1, sobre "Havaiá habló a Moshé en el desierto de Sinaí". Estas son sus palabras: Sobre [el versículo] "Que el desierto y sus ciudades alcen [la voz], las aldeas", etc.

(בישע"י [בישעיה] ס"י מ"ב י"א) לנשיא שנכנס למדינה וראו אותו בני המדינה וברחו. נכנס לשניה וברחו מלפניו.

(en Isaías, capítulo 42, [versículo] 11): [Se puede comparar] con un príncipe que entró en una provincia; sus habitantes lo vieron y huyeron. Entró en una segunda, y ellos huyeron de delante de él.

נכנס לעיר חריבה וקדמו אותו והיו מקלסין אותו אמר הנשיא זו העיר טובה היא מכל המדינות כאן אני בונה כס נאה כאן אני דר.

Entró en una ciudad desolada, y salieron a recibirlo y lo alababan. El príncipe dijo: "Esta ciudad es mejor que todas las provincias; aquí construiré un trono espléndido, aquí habitaré".

כך כשבא הקב"ה לים ברח מלפניו שנאמר הים ראה וינוס וכן ההרים רקדו כאלים בא במדבר חריבה קדמה אותו וקילסה אותו

Así también, cuando el Santo, bendito sea, llegó al mar, este huyó de delante de Él, como está dicho: "El mar vio y huyó"; y también: "las montañas saltaron como carneros". Llegó al desierto desolado; este salió a recibirlo y lo alabó,

שנאמר ישאו מדבר ועריו חצרים תשב קדר ירונו יושבי סלע אמר זו העיר טובה לי מכל המדינות. como está dicho: "Que el desierto y sus ciudades alcen [la voz], las aldeas donde habita Kedar; que canten los habitantes de la roca". Dijo: "Esta ciudad es mejor para Mí que todas las provincias;

בו אני בונה כנסיה ודר בתוכו התחילו שמחים שהקב"ה דר בתוכו שנאמר ישושום מדבר וציה עכ"ל [עד כאן לשונו].

en él construiré una casa de reunión (knesiá) y habitaré en su interior". Comenzaron a alegrarse porque el Santo, bendito sea, habitaba en su interior, como está dicho: "El desierto y la tierra árida se alegrarán por ellos". Fin de la cita.

17 והענין כי עיקר עסק התורה הוא להיות בבחי' ביטול באור א"ס ב"ה לגמרי וכמ"ש ולא תחללו שלא להיות בחי' חלל כמאמר דוחק רגלי השכינה כביכול כו'

La explicación es que la esencia del estudio de la Torá consiste en estar en un nivel de completa autoanulación (bitul) ante la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea; como está escrito: "No profanarás" (techalelu), es decir, no estar en el nivel de un vacío (jalal), como en la expresión: "presiona los pies de la Shejiná", por así decirlo, etc.

ולכן כל האומר אין לי אלא תורה היינו שהוא בחי' לי יש ודבר אפילו תורה אין לו. וכמ"ש מזה בד"ה ועשית ציץ ובד"ה בחדש השלישי לצאת בניי [בני ישראל] מאמ"צ [מארץ מצרים].

Por eso, "quien dice: 'No tengo sino Torá'", es decir, quien está en el nivel del "yo", de algo (yesh) y de una entidad, "ni siquiera tiene Torá". Como se explica sobre esto en el discurso que comienza "Y harás un tzitz" y en el discurso que comienza "En el tercer mes después de que los hijos de Israel salieron de la tierra de Egipto".

18 והנה בחי' ים הוא מים תחתונים וכמ"ש יהי רקיע ויהי מבדיל כו' דהיינו המקור להתהוות יש ודבר נפרד משא"כ מים עליונים הם עלמין סתימין דלא אתגליין כו' שהם בבחי' ביטול.

Ahora bien, el nivel del "mar" corresponde a las aguas inferiores, como está escrito: "Que haya un firmamento y que separe", etc. Es decir, constituye la fuente de la aparición de un «algo» y de una entidad separada. En cambio, las aguas superiores son los mundos ocultos (almin setimin), que no están revelados, etc., y que se encuentran en un estado de autoanulación.

ובמא"א [ובמאורי אור] אות יו"ד סט"ז ים נקי היצירה ומלכו' [ומלכות] שבה נקי ים סוף סופא דדרגין עכ"ל [עד כאן לשונן] והוא ממ"ש בזח"ג [בזהר חלק ג] שלח קס"ג ב'.

Y en Me'orei Or, letra yud, sección 16, se afirma: "Yetzirá es llamada 'mar', y la Maljut que hay en ella es llamada Yam Suf (el Mar de los Juncos), el fin (sofá) de los niveles". Fin de la cita. Y esto se basa en lo que está escrito en el Zohar, parte III, Shelaj, 163b.

19 והיינו כי בריאה נקי עלמין סתימין ויצירה הוא עלמא דאתגלייא כמשל המחשבה והדבור כמ"ש בד"ה מי מנה עפר יעקב.

Es decir, Beríá es llamada los mundos ocultos, y Yetzirá es el mundo revelado (alma de'isgalya), como en la analogía del pensamiento y el habla, según se explica en el discurso que comienza "¿Quién ha contado el polvo de Yaakov?".

ולכן נקי יצירה מים תחתונים לגבי הבריאה. וכמו ההפרש שבין שרפים ובין חיות ואופנים שמתנשאים ברעש גדול כו'

Por eso, Yetzirá es llamada las aguas inferiores con respecto a Beríá. Esto es semejante a la diferencia entre los Serafim y las Jayot y los Ofanim, que "se elevan con un gran estruendo", etc.;

לפי שהשרפים כבריאה שם מאיר אור א"ס בגילוי והם משיגים ע"כ הם אומרים קדוש כו'. אבל החיות והאופנים שהם ביצירה ואין משיגים האור לכן מתנשאים ברעש כו'.

pues los Serafim están en Beríá, donde la Luz Infinita resplandece de manera revelada, y ellos la comprenden; por eso dicen "Santo", etc. Pero las Jayot y los Ofanim, que están en Yetzirá y no comprenden la luz, se elevan por eso con estruendo, etc.

20 ולכן עיקר עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] מתחיל ביצירה. כמ"ש במא"א [במאורי אור] אות ע' [עיין] סיי"ז וז"ל

[וזה לשונן] אך אמיתית עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] הוא ק"נ [קליפת נוגה] מעורבת עם מט"ט [מטטרון]

Por lo tanto, el Árbol del Conocimiento del bien y del mal comienza esencialmente en el Mundo de Yetzirá (Formación), como está escrito en Me'orei Or, letra ayin, sección 17. Estas son sus palabras: "Pero el verdadero Árbol del Conocimiento del bien y del mal es kelipat nogah mezclada con Metatrón,

כי ביצירה הטוב והרע שוים הם מעורבים עכ"ל [עד כאן לשונן] משא"כ כבריאה שרובו טוב ומיעוטו רע וגם אין מעורבים וכ"כ [וכן כתב] הרמ"ז [הרב משה זכות] ר"פ וישב, ולכן מי הים הם מלוחים ואין ראויים לשתיה.

pues en Yetzirá el bien y el mal son iguales; están mezclados". Fin de la cita. En cambio, en el Mundo de Beríá (Creación), la mayor parte es buena y una parte menor es mala, y tampoco están mezclados. Así escribió también el Ramaz al comienzo de la parashá de Vayeshev. Por eso, las aguas del mar son saladas e inadecuadas para beber.

21 ובהיות כן זהו ענין הים ראה וינוס שברח מלפני הקב"ה, היינו כשראה גילוי אור א"ס ב"ה דקמיה כולא כלא חשיב ממש לא יוכל לעמוד ולקבל ביטול זה שא"כ היה כלא היה.

Siendo así, este es el sentido de "El mar vio y huyó": huyó de delante del Santo, bendito sea. Es decir, cuando vio la revelación de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, ante quien todo es verdaderamente considerado como nada, no pudo soportar ni recibir esta autoanulación, pues entonces sería como si nunca hubiera existido.

שהרי עיקר בחינתו הוא בהיות יש ודבר נפרד עד ששם בחי' עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] כנ"ל.

Pues su nivel esencial consiste en ser un algo, una entidad separada, hasta el punto de que allí se encuentra el nivel del Árbol del Conocimiento del bien y del mal, como se mencionó antes.

22 וכמ"ש כה"ג [כהאי גוונא] סדי"ה וכל העם רואים את הקולות בפ"י וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק דקאי על הערב רב שלא היו רואים את הקולות

Y como está escrito en este sentido al final del discurso que comienza “Y todo el pueblo veía los sonidos”, al explicar “Y el pueblo vio, tembló y se quedó de pie a lo lejos”: que se refiere a la multitud mezclada (erev rav), que no veía los sonidos,

שהם ההמשכות מאור א"ס ב"ה מה שאור א"ס שורה במה שבטל אליו. שלא רצו לקבל המשכה וביטול זה.

que son las emanaciones que descienden de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea Él; es decir, que la Luz Infinita reposa sobre aquello que se anula ante ella; pues no quisieron recibir esta emanación descendente y esta anulación,

כ"א ויעמדו מרחוק. לקבל מחיצוניות החיות שמאיר הקב"ה שע"י יוכלו להיות בבחינת יש שלהם אף שעכ"ז [שעם כל זה] מתפעלים מגדולת הקב"ה רק שהוא מרחוק כו'

sino que “se quedaron de pie a lo lejos”, para recibir de la dimensión exterior (jitzoniut) de la fuerza vital que el Santo, bendito sea, irradia; así, por medio de ella, podrían permanecer en su estado de yesh. Aunque aun así los conmueve la grandeza del Santo, bendito sea, esto ocurre solo desde lejos, etc.;

היינו שאעפ"כ [שאף על פי כן] נשאר בבחי' יש כו', וע' כה"ג [כהאי גוונא] בזח"א [בזהר חלק א] ויצא דקס"ב ע"ב בפ"י והיו העטופים ללבן כו' אתכספן ומתעטפי מההוא זהרא ולא יכלי לקרבא לגביה כו'

es decir, que aun así permanece en el nivel de yesh, etc. Véase algo semejante en el Zohar, Parte I, Vayetzei, folio 162b, al explicar “Y los débiles (ha'atufim) eran de Laván”, etc.: “anhelan, se envuelven apartándose de aquella luz y no pueden acercarse a ella”, etc.;

ע"ש ומבואר במ"א, ועמ"ש מענין ים שהוא ביצירה ע"פ רפאני הוי' וארפא, ואמר עוד במדרש בפ"י ההרים רקדו כאילים דהיינו ג"כ שברחו מלפניו.

véase allí, y esto se explica en otro lugar. Véase también lo escrito acerca de que el “mar” está en Yetzirá, en el discurso sobre [el versículo] “Sáname, Havaia, y seré sanado”. Y el Midrash dice además, al explicar “los montes saltaron como carneros”, que esto también significa que huyeron de delante de Él.

כי ענין הרים אלו הם מ"ש למה תרצדון הרים גבנונים וכדפירש"י [וכדפירש רש"י] (פסחים קי"ח ב') שהם בחי הרי בתר טורי דפרודא, והיינו

Pues estos montes son aquellos a los que se refiere lo escrito: “¿Por qué saltan, montes de muchas cumbres?”, y que, como explicó Rashi (Pesachim 118b), corresponden al nivel de “los montes de Batei”, los montes de separación; es decir,

כי כמו הר הוא בליטה וגובה כך הוא ענין גסות הרוח שהוא בחי יש ודבר כו' משא"כ הר סיני דת"י
[דתרגם יונתן] (בשופטים סי' ה')

así como un monte es una protuberancia y una altura, así también la arrogancia (gasus haruach) es el nivel de algo que se siente como una entidad, etc. En cambio, el monte Sinaí, según tradujo Yonatan (en Jueces, capítulo 5),

דהוא חליש וזעיר מכל טוריא היינו בחי ביטול ובחי מעט הגובה שבו זהו ע"ד שת"ח [שתלמיד חכם / שתלמידי חכמים] צ"ל בו שמינית שבשמינית כו' כמ"ש הפי בד"ה יביאו לבוש מלכות.

es el más bajo y pequeño de todos los montes; esto es, el nivel de la autoanulación (bitul). Y el poco de altura que tiene corresponde a [la afirmación] de que un erudito de la Torá debe tener en sí un octavo de un octavo, etc., como se explica en el discurso que comienza “Que traigan vestiduras reales”.

משא"כ הרים הנ"ל שהם בבחי יש וגסות ועז"נ [ועל זה נאמר] וכל הר וגבעה ישפלו כו' וע"כ רקדו וברחו שלא יכלו לקבל המשכה וביטול זה.

En cambio, las montañas mencionadas antes están en el nivel de yesh y de tosquedad, y de ellas se dice: “Y todo monte y colina será rebajado”, etc.; por eso saltaron y huyeron, pues no podían recibir esta emanación y autoanulación.

בא במדבר חריבה קדמה אותו וקילסה אותו שנאמר ישאו מדבר ועריו חצרים כו'. פי' לשון מדבר חריבה זהו ע"ד שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] על אלף השביעי וחד חרוב.

“Llegó al desierto desolado; este salió a su encuentro y lo alabó, como está dicho: ‘Que el desierto y sus ciudades alcen [la voz], las aldeas’”, etc. La expresión “desierto desolado” alude a lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria, acerca del séptimo milenio: “y uno [mil] desolado”.

שהוא מחמת עוצם גילוי אור א"ס יום שכולו שבת יום שכולו ארוך. לא יוכל גשמיות העולם לקבל חיות משם להיות

Esto se debe a la intensidad de la revelación de la Luz Infinita, “el día que es enteramente Shabat”, “el día que es enteramente largo”: la materialidad del mundo no podrá recibir de allí fuerza vital (jayut) de modo que pueda ser

כמו שהוא עתה בבחי' יש ודבר נפרד כו' ויהיו מים במים שבחי' מים תחתונים יהיו במדרגת מים עליונים עלמין סתימין כו'

como es ahora, en el nivel de algo existente y separado, etc. Y habrá “agua dentro del agua”: el nivel de las aguas inferiores estará a la altura de las aguas superiores, los mundos ocultos, etc.,

שמעל לרקיע ופרסא המבדיל כו' ונק' זה וחד חרוב. בבחינת ביטול ע"ד נקודה תחת היסוד כו' ועי"ן יהי' [יהיה] אח"כ בנין חדש.

que están por encima del firmamento y de la cortina divisoria (parsa), etc. Esto se llama “y uno desolado”: el estado de autoanulación, a semejanza del punto debajo de Yesod, etc.; y mediante esto habrá después una nueva construcción,

ביתר שאת בבחי' השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה שלא יהיו מעלימים ומסתירים כלל. con una excelencia aún mayor, en el nivel de “los cielos nuevos y la tierra nueva que Yo estoy haciendo”, que no ocultarán ni encubrirán en absoluto.

23 וכמ"ש בת"א [בתורה אור] פ' ויצא גבי עשר אעשרנו לך. ואתעדל"ת [ואתערותא דלתתא] זו הנשאר מן העילוי הראשון כו' יעו"ש [יעויין שם].

Como está escrito en Torah Ohr, Parashat Vayetzei, acerca de “Sin falta te daré el diezmo”: “Y este despertar desde abajo (it'aruta dil'tata) que permanece de la primera elevación”, etc.; véase allí.

ועיין עוד מענין וחד חרוב שם בד"ה ובבואה לפני המלך. עוי"ל [עוד יש לומר] כי הנה פ"י במדבר כו' לא ישב אדם שם.

Y véase también allí acerca de “y uno desolado”, en el discurso que comienza “Y cuando ella se presentó ante el rey”. Puede decirse además que el sentido de “en el desierto”, etc., “donde ningún hombre habitó”

יש לפרש בבי' אופנים האי' לגנאי. וכמ"ש בד"ה אני לדודי. דהיינו ארץ לא זרועה הם המעשים והדבורים והמחשבות אשר לא להי' המה כו'.

puede interpretarse de dos maneras. La primera, en sentido negativo, como está escrito en el discurso que comienza "Yo soy de mi amado": es decir, "una tierra no sembrada" alude a los actos, las palabras y los pensamientos que no son para D'os, etc.

וזהו אשר לא ישב אדם שם פי' אדם הוא כמ"ש ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם שם כו'

Y esto es "donde ningún hombre (adam) habitó". "Hombre" se refiere a lo que está escrito: "Y sobre la semejanza del trono había una semejanza como la apariencia de un hombre"; allí, etc.;

ע"ש והיינו כמ"ש כתפארת אדם לשבת בית (ישעיה מ"ד י"ג). ופי' דקאי על התורה הנק' אדם.

véase allí. Y esto es como está escrito: "como la belleza (tiféret) de un hombre, para habitar en una casa" (Isaiah 44:13), que se explicó como una referencia a la Torá, llamada "hombre".

ובית הוא תשבע"פ [תורה שבעל פה] ע"ד א"ת [אל תקרי] בניך אלא בוניך כו'. (ועי' זח"ב [זהר חלק ב'] קי"ז ב' ח"ג [חלק ג'] קמ"א סע"ב [סוף עמוד ב]).

Y "casa" es la Torá Oral, conforme a la interpretación: "No leas 'tus hijos' (banayij), sino 'tus constructores' (bonayij)", etc. (Y véase el Zohar, Part II, 117b; Part III, 141b, al final.)

משא "כ בחי' מודומ"ע [מחשבה דבור ומעשה] של הבלי עולם נק' מדבר אשר לא ישב אדם הנ"ל שם.

En cambio, el nivel del pensamiento, el habla y la acción dedicados a las vanidades del mundo se llama desierto "donde ningún hombre", el hombre mencionado antes, "habitó".

והוא ארץ חריבה לגנאי. ע"ד אמרם ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרונם לברכה] ע"פ אמלאה החרבה לא נתמלאה צור אלא מחורבנה של ירושלים. הוא יראה שלם.

Y esta es una tierra desolada en sentido negativo, conforme a lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria, sobre [el versículo] "Me llenaré de la que está devastada": Tiro se llenó solo a partir de la destrucción de Jerusalén; [Jerusalén] es yirá shalem (temor completo).

והבי' הוא לשבח ע"ד ההפך מזה וכמ"ש סד"ה ענין ימי המילואים שנתמלא יראה שלם ממילא נחרב תאוות נה"ב [נפש הבהמית] כו' כי ולאום מלאום יאמץ כו'.

Y la segunda es en sentido positivo, lo opuesto de esto, como está escrito al final del discurso que comienza “El significado de los días de la inauguración (miluim)”: que cuando [uno] se llena de temor completo, los deseos del alma animal quedan destruidos por sí solos, etc., pues “una nación prevalecerá sobre la otra”, etc.

ועד"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] וחנינא בני די לו בקב חרובין כו' וכן רשב"י [רבי שמעון בר יוחאי] ור"א [ורבי אלעזר] בנו במערה איברי להו חרובא כו' (פ"ב [פרק ב'] דשבת דל"ג ע"ב).

Y en este sentido dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: “Y a Janiná, Mi hijo, le basta con una medida de algarrobas (charuvim)”, etc.; y asimismo, Rabí Shimón bar Yojai y su hijo Rabí Elazar en la cueva: “se creó para ellos un algarrobo (charuva)”, etc. (capítulo 2 de Shabat, 33b).

ופי' לא ישב אדם שם ע"ד מ"ש במ"א ע"פ והאיש משתאה לה מחריש כו' וע"ד לית דין בר נש כו'.

Y el significado de “ningún hombre habitó allí” es semejante a lo escrito en otro lugar acerca de [el versículo] “Y el hombre la contemplaba maravillado, en silencio”, etc., y a la expresión “Este no es un ser humano (bar nash)”, etc.

ולכן לתקן בחי' מדבר הנ"ל מה שנפל במודמ"ע [במחשבה דבור ומעשה] אשר לא לה' המה בבחי' לא ישב אדם שם. זהו ג"כ ע"י ומדברך נאווה.

Por lo tanto, para rectificar el nivel de midbar mencionado arriba —lo que cayó en el pensamiento, el habla y la acción que no son para D'os, en el nivel de “ningún hombre habitó allí”—, esto también se logra mediante “y tu habla (midbarej) es agradable”,

בבחי' תשובה שהיא ג"כ בבחי' לא ישב אדם שם שבמקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים הנק' אדם יכולים לעמוד כו'.

en el nivel de la teshuvá (retorno), que también está en el nivel de “ningún hombre habitó allí”, pues en el lugar donde se encuentran quienes retornan (baalei teshuvá), los completamente justos, llamados “hombre”, no pueden encontrarse, etc.

אך עיקר המכוון כאן בפי' במדבר סיני זהו מה שנסתר פרצופה שהיה בבי"ע בבחי' כתפארת אדם כו' אדם תתאה ועולה באצילות להיות נקודה תחת יסוד. ע"ד אחד חרוב כו' כנ"ל.

Pero la intención principal aquí en el significado de “en el desierto del Sinaí” es que su configuración (partzuf), que estaba en los mundos de Beriá, Yetzirá y Asiá en el nivel de “como la belleza de un hombre”, etc. —el hombre inferior (adam tataá)—, queda oculta, y ella asciende a Atzilut para convertirse en un punto debajo de Yesod, como en “y uno será desolado”, etc., según se mencionó arriba.

ומזה יומשך אח"כ להיות בבחי' אהל מועד. להיות בנין מחדש ביתר שאת ועמ"ש ע"פ ויסב אלקים את העם דרך המדבר כו':

Y de esto se extenderá después a estar en el nivel del Tabernáculo de Reunión, para ser reconstruido con una excelencia aún mayor. Y véase lo escrito acerca de [el versículo] “Y D'os condujo al pueblo por un rodeo, por el camino del desierto”, etc.

24 ה והנה אחר שביררה הניצוצי' בבי"ע והיא עולה בבחי' מ"נ [מיינ' נוקבין] ע"י גבורו' [גבורות] וצמאון שז"ש [שזהו שכתוב] מדבר כנ"ל

5. Ahora bien, después de que ella ha depurado las chispas en Beriá, Yetzirá y Asiá, y asciende en el nivel de mayin nukvin mediante Guevurot y sed, que es lo que significa midbar, como se explicó arriba,

אזי אח"כ המשכי' מ"ד [מיינ' דוכרין] להמתיק גבורות דמ"נ [דמיינ' נוקבין] והוא ענין יחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] וכמ"ש כל צמא לכו למים

entonces, después, se produce la atracción de mayin duchrin para endulzar las Guevurot de los mayin nukvin; y este es el asunto de la unión de Zeir Anpín y Nukvá, como está escrito: “Todo el que tenga sed, vaya a las aguas”,

שהוא בחי' מ"ד [מיינ' דוכרין] הממתיק הגבורות וצמאון דמ"ל. וזהו בחי' אהל מועד שהוא בחי' היחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] שהיא בהיכל אהבה.

que es el nivel de mayin duchrin que endulza las Guevurot y la sed de Maljut. Y este es el nivel del Ohel Moed, que es el nivel de la unión de Zeir Anpín y Nukvá, que tiene lugar en el Heijal Ahavá (Cámara del Amor).

וזהו שורש ענין הנז"ל [הנזכר לעיל] דברכת אהבת עולי' הוא בחי' אהל מועד כי ברכת אהבת עולם הוא היכל האהבה וזהו ענין וימינו תחבקני הנז' [הנזכר].

Y esta es la raíz de lo mencionado antes: que la bendición de Ahavat Olam corresponde al nivel del Ohel Moed, pues la bendición de Ahavat Olam es el Heijal Ahavá, y este es el significado de “y Su mano derecha me abraza”, mencionado [arriba].

ולמטה באדם הוא ענין קיום התורה ומצות כמבואר שם הטעם שהוא בחי' חיבוק (ועמ"ש ע"פ וארשתוך לי לעולם),

Y abajo, en el hombre, esto corresponde al cumplimiento de la Torá y las mitzvot, como allí se explica la razón por la que es el nivel de un abrazo (y véase lo escrito sobre [el versículo] “Te desposaré conmigo para siempre”);

וזהו ענין מ"ש וישק יעקב לרחל שבחי' יעקב נשפל ונמשך בהיכל ק"ק [קדש הקדשים] להשפיע המ"ד [המ"י] דוכרין] כו'.

y este es el significado de lo escrito: “Y Yaakov besó a Rajel”: que el nivel de Yaakov desciende y se extiende en el Heijal Kodesh HaKodashim para otorgar los mayin duchrin, etc.

וזהו ענין אהל מועד מלשון ונועדתי שהוא הצירוף של ונודעתי שהוא בחי' הדעת כדכתיב והאדם ידע שממנו נמשך ההשפעה ע"י בחי' היסוד

Y este es el significado de Ohel Moed, de la expresión venoadti (“me encontraré”), que es un reordenamiento de venodati (“seré conocido”), el cual corresponde al nivel de Daat (conocimiento), como está escrito: “Y el hombre conoció”; de allí se extiende la influencia mediante el nivel de Yesod

(וכנודע בכונת הלולב ונראה דאהל מועד בחי' אהל אח"כ נמשך בחי' המשכה פנימי' [פנימיות / פנימית] וזהו מועד ונודעתי והאדם ידע כו' והוא ענין שים שלום)

(como es sabido por la kavaná del lulav. Y parece que, en “Ohel Moed”, [“Ohel”] corresponde al nivel de una tienda; después se extiende el nivel de una atracción interior, y esto es “Moed”, venodati, “y el hombre conoció”, etc.; y este es el asunto de [la bendición] Sim Shalom),

כי ביסוד ז"א מלובש יסוד דאבא שבו מוחין דאבא ודא"א וע"י שהוא בחי' התלבשות וגילוי התענוג העליון ולמטה בנפש הוא ענין שמחה של מצוה שהשמחה הוא בחי' גילוי בנפש מבחי' עונג ושמחת ה'

porque dentro del Yesod (fundamento) de Zeir Anpín (los atributos emocionales) está investido el Yesod de Aba, en el cual se encuentran los mojin (intelecto) de Aba y de Arij Anpín; y por medio de esto se alcanza el nivel de investidura y revelación del deleite supremo. Y abajo, en el alma, esto corresponde a la alegría de una mitzvá, pues la alegría es un nivel de revelación en el alma que proviene del deleite y de la alegría de D'os.

וזהו ענין לאשתאבא בגופא דמלכא שלמעלה מהג"ע [מהגן עדן] שהג"ע [שהגן עדן] רק זיו כו'. אבל ע"י ירידת הנשמה

Y este es el sentido de "ser absorbido en el cuerpo del Rey", que está por encima del Gan Eden, pues el Gan Eden es solo un resplandor, etc. Pero mediante el descenso del alma,

הנה העל"י [העליה] היא כשהמלי' עולה מבי"ע בבחי' מ"נ [מ"יין נוקבין] היא מעלית ג"כ נשמות הצדיקים ממש ונכלל"י [ונכללים] בה בבחי' מ"נ [מ"יין נוקבין] ואח"כ נמשך בהם ממש ג"כ המ"ד [המ"יין דוכרין] מיסוד ז"א וזהו בחי' לאשתאבא בגופא כו'.

el ascenso tiene lugar cuando Maljut asciende de los mundos de Beriá, Yetzirá y Asiá en el nivel de mayin nukvin; ella también eleva consigo a las almas mismas de los justos, y estas quedan incluidas en ella en el nivel de mayin nukvin. Después, los mayin duchrin del Yesod de Zeir Anpín también son atraídos hacia las almas mismas. Y este es el nivel de "ser absorbido en el cuerpo", etc.

25 והיינו דוקא ע"י התורה ומצות כי טפת מ"ד [מ"יין דוכרין] נמשך מה"ח [מה' חסדים] שמהם נמשך כל הרמ"ח מ"ע [מצות עשה] כנודע

Y esto ocurre específicamente por medio de la Torá y las mitzvot, pues la gota de mayin duchrin se extiende desde los cinco Jasadim, de los cuales se extienden las 248 mitzvot positivas, como es sabido;

וגם הטפת אבא נמשכת ע"י כל הרמ"ח אברים שמהם נמשכים הרמ"ח מ"ע [מצות עשה] וכמ"ש מזה במ"א ע"פ והיה לכם לציצית כו' ע"ש.

y también la gota de Aba se extiende por medio de los 248 miembros, de los cuales se extienden las 248 mitzvot positivas, como se explica sobre esto en otro lugar, acerca del [versículo] «Y será para ustedes como tzitzit», etc.; véase allí.

26 וזהו ג"כ שורש ענין הנזכר דבחי' זו דאהל מועד הוא ע"י משה והעלאה דבחי' מדבר סיני הוא ע"י אהרן.

Y esta es también la raíz de lo mencionado: que este nivel de la Tienda de Reunión se produce por medio de Moshé, mientras que la elevación del nivel del Desierto de Sinaí se produce por medio de Aharón.

שמשה הוא שושבינא דמלכא פ"י שמשה הוא יסוד אבא לכך הוא השושבינא המוריד את החתן שהוא ז"א ו"ק [וי' קצוות] דאצי' שירד ויתלבש ברמ"ח מ"ע [מצות עשה] גשמיים שהוא בחי' ירידה גדולה.

Pues Moshé es «el asistente nupcial del Rey» (shushvina demalka); es decir, Moshé es el Yesod de Aba. Por eso es el asistente nupcial que hace descender al novio, que es Zeir Anpín, las seis extremidades (vav ketzavot) de Atzilut, para que descienda y se revista en los 248 mandamientos positivos físicos, lo cual constituye un gran descenso.

27 וכמו עד"מ ירידת והתלבשות כח השכל שהוא רוחני במוח הגשמי שבאדם שהוא ירידה גדולה לפי שהמוח גשמי אינו מערך ומהות שכל

Así, a modo de analogía, el descenso y la investidura de la facultad intelectual, que es espiritual, en el cerebro físico del hombre constituye un gran descenso, porque el cerebro físico no pertenece al mismo orden ni a la misma naturaleza que el intelecto,

שהוא רוחני וכמ"כ [וכמו כן] למעלה ממש שהרמ"ח מ"ע [מצות עשה] הם ענינים גשמיים [גשמיים] שהם נתלבשו בעשי' [בעשיה] גשמיים [גשמיים] והו"ק [והוי' קצוות] שהם המדות דאצילות רמ"ח אברי' [אברים] דמלכא הם רוחניים בחי' אצי'

que es espiritual. Del mismo modo, realmente, arriba: los 248 mandamientos positivos son asuntos físicos investidos en la Asiá física, mientras que las seis extremidades, que son los atributos emocionales (midot) de Atzilut, los 248 miembros del Rey, son espirituales, del nivel de Atzilut,

שהרי אין ערוך כלל ביניהם ולזה הוא ירידה גדולה להיות התלבשות ו"ק [וי' קצוות] דאצי' ברמ"ח מ"ע [מצות עשה] גשמיים כמו פ' קדש שבתפלין שהוא בחי' ח"ע [חכמה עילאה] שנתלבש באותיות הכתב גשמי ע"ג [על גבי] קלף גשמי.

pues no existe ninguna comparación entre ellos. Por eso, que las seis extremidades de Atzilut se invistan en los 248 mandamientos positivos físicos constituye un gran descenso; como la sección "Santifica" (Kadesh) de los tefilín, que es el nivel de la Jojmá superior (Jojmá Ilaá), investida en las letras de la escritura física sobre un pergamino físico.

28 וכן בכל המ"ע [המצות עשה]. ובחיי ירידה זו נקי חתן חות דרגא ביום חתונתו זו מתן תורה.

Y lo mismo ocurre con todos los preceptos positivos. Este nivel de descenso se denomina «novio, baja un peldaño»; «el día de su boda»: esto es la entrega de la Torá.

לכן להיות ירידה זו הוא ע"י משה שהוא בחי' יסוד אבא והוא בחי' השושבינא דמלכא

Por lo tanto, este descenso se produce por medio de Moshé, que corresponde al nivel de Yesod de Aba, y él es el nivel del padrino del Rey.

ויוכן זה ע"פ מ"ש בד"ה מצה זו בפ"י וענין מוחין דאבא שהוא הבחי' שלמעלה מסדר ההשתלשלות דקמיה כחשכה כאורה ומשם דוקא נמשך הכח להתלבש במצות מעשיות בגשמיות ע"ש גבי בעבור זה עשה ה' לי כו'.

Esto se entenderá conforme a lo escrito en el discurso que comienza «Esta matzá», en la explicación del concepto del intelecto de Aba (mojin), que es el nivel que está por encima del orden de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut), ante el cual «la oscuridad es como la luz»; y precisamente desde allí se extrae la fuerza para investirse en los preceptos prácticos, en la materialidad. Véase allí, acerca de «Por esto Havaia hizo por mí», etc.

29 ועמ"ש עוד מענין משה בד"ה ואלה המשפטים כו'. וזהו ויקם משה את המשכן שמה שהוא יסוד אבא

שושבינא דמלכא הוא הקים את המשכן

Y véase también lo que se escribe acerca de Moshé en el discurso que comienza “Y estas son las leyes”, etc. Esto es [lo que significa] “Moshé erigió el Mishkán”: que Moshé, quien es el Yesod de Aba, el padrino del Rey, fue quien erigió el Mishkán,

שהוא מלכות דאצ"י שהמשיך בה גילוי בחי' ז"א הנקי מלכא ועי"ז נעשה קימה מעלייתא לבחי' המשכן ועי"ן מזה ברבות פקודי פנ"ב כמה חכמים היו שם כו'

que es Maljut de Atzilut, pues él hizo descender a ella la revelación del nivel de Zeir Anpín, llamado “el Rey”; y por medio de esto se produjo una elevación excelsa del nivel del Mishkán. Véase también sobre esto en [Midrash] Rabbah, Pekudei, capítulo 52: “Cuántos sabios había allí”, etc.,

ולא היו יכולין להקימו כו' עד ואת עלית על כלנה ע"ש ובפ' נשא פיי"ב (דרמ"ט ב')

“y no pudieron erigirlo”, etc., hasta “y tú las superas a todas”; véase allí. Y en Parshas Naso, capítulo 12 (folio 249b),

ע"פ להקים את המשכן ומי עלה לשמים כו' מי הקים כו' ובזח"ב [ובזהר חלק ב'] פקודי רל"ח ב' ר"מ ע"ב.

a propósito de [el versículo] “para erigir el Mishkán”: “¿Quién ha ascendido al cielo?”, etc., “¿quién ha establecido?”, etc. Y en el Zohar, Parte II, Pekudei, 238b, 240b,

רמ"א ב'. ואהרן הוא שושבינא דמטרוניתא שממשיך ה"ג [חמש גבורות] מבינה למלי' כדי שתתעורר בהעלאת מ"נ [מיין נוקבין] להיות בחי' מדבר סיני כו' כי אהרן בחי' רב חסד

241b. Y Aharón es “el padrino de la Reina” (shushvina dematronisa), quien hace descender las cinco Guevurot de Biná a Maljut, para que ella sea despertada a elevar mayin nukvin y llegue a ser el nivel del Desierto del Sinaí, etc.; pues Aharón es el nivel de “abundante en bondad”.

והנה כמו שבדרום אין בו ישוב כ"כ [כל כך] כ"א בחי' מדבר מתוקף החום כך עד"מ מתוקף האהבה רבה דאהרן שהוא בחי' ימינו של הקב"ה נמשך להיות בבחי' במדבר סיני כו' כנ"ל.

Ahora bien, así como en el sur no hay mucho asentamiento, sino más bien el nivel de desierto, debido a la intensidad del calor, así también, por así decirlo, a causa de la intensidad del gran amor (ahavá rabá) de Aharón, quien es el nivel de la diestra del Santo, bendito sea, se llega al nivel de “en el Desierto del Sinaí”, etc., como se mencionó antes.

30 וזהו שאו את ראש בני [בני ישראל] למשפחותם כו' והיינו ע"י משה ואהרן דייקא וההעלאה מתחלה שמעלים אותנו שאנו למטה בעשי' [בעשיה] היינו אל בחי' למשפחותם ע' [שבעים] נפש.

Y esto es [el significado de] “Alcen la cabeza (seú et rosh) de los hijos de Israel, según sus familias”, etc.: es decir, específicamente por medio de Moshé y Aharón. La elevación inicial, por la cual nos elevan a nosotros, que estamos abajo en Asía, es al nivel de “según sus familias”: las setenta almas,

שהם בבריאה. אח"כ י"ב שבטים שהם המחברים בריאה ואצילות אח"כ עוד העלאה לבית אבות האבות הן מרכבתא עילאה חג"ת [חסד גבורה תפארת] דאצילות.

que se encuentran en Beriá. Luego vienen las doce tribus, que son las que unen Beriá con Atzilut. Después, una elevación adicional, “según la casa de sus padres”: los Patriarcas son la carroza suprema (merkavta ilaá), Jésed, Guevurá y Tiféret de Atzilut,

והן ג' בחי' רחמים (והנה רחמים נמשכים מתפארת כי ע"י ההתבוננות ביקר תפארת גדולת א"ס ב"ה יומשך הרחמים על הירידה כו')

y son tres niveles de compasión (rajamim). (Ahora bien, la compasión se atrae de Tiféret, pues al contemplar “la gloria del esplendor (tiféret)” de la grandeza del Infinito (Ein Sof), bendito sea, se atrae compasión por el descenso, etc.;

ומבואר במ"א ענין ג' שלישים שבכלי מדת תפארת ע"כ אפ"ל [אפשר לומר] שזהו שורש לג' בחי' רחמים הנ"ל עמ"ש בפ' קדושים בד"ה ונטעתם כל עץ מאכל כו').

y en otro lugar se explica el tema de los tres tercios en la vasija del atributo de Tiféret; por eso puede decirse que esta es la raíz de los tres niveles de compasión mencionados antes. Véase lo escrito en la parashá Kedoshim, en el discurso que comienza “Y plantarán todo árbol frutal”, etc.)

ואח"כ לגולגלותם הוא בחי' כתר וגולגלתא דז"א ובעבודת ה' הוא בחי' אהבה רבה שלמעלה מן הדעת שאינה נתפסת בהשכל כלל וכמו הגלגלתא שמקיף על המוחין.

Y después, “según sus cráneos” (legulgelotam): este es el nivel de Kéter y la Calavera (Gulgulta) de Zeir Anpín. En el servicio a D'os, corresponde al nivel del gran amor (ahavá rabá), que está por encima de Daat (la razón) y que el intelecto no puede captar en absoluto, así como la calavera circunda el cerebro (mojin).

וזהו בחי' שבועות שאז נמשך הכתר דז"א שבכל ימי הספירה ממשיכים הכל מבחי' המדות דאצילות שבוע ראשון חסד וכל א' כלול מז' והוא כענין ההעלאה למשפחותם לבית אבותם ובשבועות נמשך גילוי הכתר בחי' לגולגלותם.

Y este es el nivel de Shavuot, cuando se atrae el Kéter de Zeir Anpín. Pues durante todos los días de la Cuenta se atrae todo del nivel de los atributos emocionales (midot) de Atzilut: la primera semana corresponde a Jésed, y cada uno incluye siete; y esto es semejante al tema de la elevación “según sus familias, según la casa de sus padres”. En Shavuot se atrae la revelación de Kéter: el nivel de “según sus cráneos”.

(והנה מבואר במ"א דבחי' כתר זה שנמשך לז"א בחג השבועות הוא מא"א [מאריך אנפין] ממש. ועפ"ז [ועל פי זה] יובן עוד מה שנאמר וידבר כו' במדבר כו' שאז כו' לגולגלותם.

(Ahora bien, en otro lugar se explica que este nivel de Kéter que se atrae a Zeir Anpín en la festividad de Shavuot proviene del propio Arij Anpín. Según esto se entenderá además lo que está dicho: “Y habló”, etc., “en el desierto”, etc., “Alcen”, etc., “según sus cráneos”.

כי הנה מבואר במ"א בביאור ע"פ צאינה וראינה ענין מ"ש במדבר כו' בארץ לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם, דבחי' מצחא דז"א נק' אשר לא ישב אדם שם שהוא למעלה מבחי' אדם

Pues en otro lugar se explica, en la explicación (Biur) sobre [el versículo] “Salgan y vean”, el significado de lo escrito: “en el desierto”, etc., “en una tierra por la que ningún hombre pasó y donde ningún hombre habitó”: el nivel de la Frente (Mitzjá) de Zeir Anpín se llama “donde ningún hombre habitó”, pues está por encima del nivel de hombre,

כדכתיב כי לא אדם הוא, וכמבואר באדרא (דקל"ו ע"ב), ולכן נק' ג"כ מדבר כי הנה המדבר אין בו שום צמח האדמה כך מצחא אין בו צמיחת שערות

como está escrito: "porque Él no es un hombre", y como se explica en la Idra (folio 136b). Por eso también se lo llama midbar (desierto): pues, así como en el desierto no crece nada de la tierra, tampoco en la frente crece cabello,

כי הוא למעלה מבחי' צמיחה שהוא בחי' שינויים מקטנות לגדלות שזהו בבחי' אדם משא"כ בבחי' כי לא אדם כתיב לא שניתי כו',

pues está por encima del nivel del crecimiento, que implica cambios de pequeñez a grandeza y corresponde al nivel del hombre; en cambio, respecto del nivel de "porque Él no es un hombre", está escrito: "Yo no he cambiado", etc.

ועד"ז הוא ענין וחד חרוב שהוא בחי' מנוחה לחיי העולמים שהוא בחי' עלייה שאין למעלה הימנה עוד עלייה בשמטה זו כו'

Y en este sentido se entiende el concepto de "y uno desolado": es el nivel de "reposo para la vida eterna", un ascenso por encima del cual ya no hay otro ascenso en este ciclo de shemitá, etc.;

ע"כ היינו שאין בו זריעה וצמיחה כו', ועד"ז י"ל [יש לומר] מ"ש בזהר פ' במדבר קי"ז ב' אי באהל מועד אמאי במדבר סיני אלא חד לאורייתא וחד למשכנא ופי' במק"מ [במקדש מלך]

por eso no hay en él siembra ni crecimiento, etc. Y en este sentido puede explicarse lo que está escrito en el Zohar, Parshas Bamidbar, 117b: "Si fue en la Tienda de Reunión, ¿por qué en el desierto del Sinaí? Más bien, uno corresponde a la Torá y uno al Mishkán". Y el Mikdash Melech explicó

דהיינו דמדבר הוא התורה שרומזת לז"א כו' וזהו הפך ממש"כ [ממה שכתוב] דמדבר סיני הוא העלאה ממטה למעלה והיינו עלי' [עלייה] המלי' מבי"ע וכדכתיב מי זאת עולה מן המדבר.

que el desierto es la Torá, que alude a Zeir Anpín, etc. Y esto es exactamente lo opuesto a lo que se ha escrito [aquí]: que el desierto del Sinaí es un ascenso de abajo hacia arriba, es decir, el ascenso de Maljut desde Beriá, Yetzirá y Asiá, como está escrito: "¿Quién es esta que sube del desierto?".

אך לפמ"ש [לפי מה שכתוב] א"ש [אתי שפיר] כי יש ג"כ בחי' מדבר עליון בחי' אשר לא ישב אדם שם כנ"ל והוא מקור התורה שנאמר וממדבר מתנה וז"ש [וזהו שכתוב] במדבר סיני כו'

Pero, según lo expuesto [aquí], la dificultad queda resuelta: pues también hay un nivel de desierto supremo, el nivel de "donde ningún hombre habitó", como se mencionó antes, y este es la fuente de la Torá, como está dicho: "Y del desierto, Mattanah (un regalo)". Este es [el sentido de] lo escrito: "en el desierto del Sinaí", etc.,

שאו כו' לגלגלתם מדבר סיני הוא בחי' מדבר שממטה למעלה ומדברך נאווה כו' והיינו מה שנעשית בבחי' נקודה א' תחת היסוד שהוא בחי' הכתר שבה בכל מאדך כו'

"Levanten", etc., "según sus cráneos": "el desierto del Sinaí" es el nivel de desierto que va de abajo hacia arriba, y "tu hablar es hermoso", etc. Es decir, ella se convierte en un único punto debajo de Yesod, el nivel de Kéter que hay en ella, "con toda tu fuerza" (me'odeja), etc.,

ונעוץ סופן כו' והיינו שאו כו' לגלגלותם הוא בחי' מדבר העליון כי מצחא הוא גילויא דבחי' לגלגלתא כמ"ש באדרא (קכ"ט א') ובאדר"ז [ובאדרא זוטא] (דף רפ"ט ב') היינו כתר עליון

y "su final está incrustado [en su comienzo]", etc. Esto es "Levanten", etc., "según sus cráneos": este es el nivel del desierto supremo, pues la frente es la revelación del nivel del Cráneo, como está escrito en la Idra (129a) y en la Idra Zuta (folio 289b); es decir, Kéter supremo.

והנה גם בחי' מדבר העליון שהוא בחי' מצחא ורצון העליון י"ל [יש לומר] שזהו חיצונית התורה אבל פנימיותה היא בחי' ואהי' [ואהיה] שעשועים שלמעלה מבחי' מדבר הנ"ל.

Ahora bien, incluso respecto del nivel del desierto supremo, que es el nivel de la Frente y de la voluntad suprema, puede decirse que este es la dimensión exterior (jitzoniut) de la Torá; pero su dimensión interior (pnimiut) es el nivel de "y yo era [Su] deleite", que está por encima del nivel del desierto mencionado anteriormente.

ועמ"ש ע"פ ואהי' [ואהיה] אצלו אמון מענין דוד ומירות קרית להו כו' שיש בתורה פנים ואחור כו'.

Y véase lo escrito sobre [el versículo] "Y yo estaba junto a Él como un niño de crianza (amón)", en relación con "David, ¿las llamaste canciones?", etc.: que la Torá tiene un anverso y un reverso, etc.

31 ועמ"ש בפ' שלח ע"פ אני ה' כו' מענין בשעה שישראל אומרים איש"ר [אמן יהא שמיה רבא] מברך הקדוש ברוך הוא מנענע ראשו כו',

Y véase lo escrito en Parshas Shelach, sobre [el versículo] “Yo soy Havaiá”, etc., acerca de [la enseñanza]: “Cuando Israel dice ‘Amén, yehei shmei rabba mevorach’, el Santo, bendito sea, asiente con la cabeza”, etc.;

ואפ"ל [ואפשר לומר] שזהו ענין ומדבר מתנה כו' עבודת מתנה כו' פי' מתנה זהו ענין אתדל"ע [אתערותא דלעילא] מבחי' שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם

Y puede decirse que este es el sentido de “Y desde el desierto, Matana”, etc., “un servicio de regalo”, etc.: el significado de “regalo” es un despertar desde arriba, desde un nivel al que no llega el despertar desde abajo,

אלא שבאה ממילא בתורת מתנה אחר היותו בבחי' מדבר כו' ועמ"ש סד"ה אני ישנה בענין פתחי לי כו' ואני אפתח לך ועמ"ש בד"ה ואתחנן כו':

sino que llega por sí mismo, como un regalo, después de que él se encuentra en el nivel de midbar, etc. Y véase lo escrito al final del maamar que comienza “Estoy dormida”, acerca de “Ábreme”, etc., “y yo te abriré”; y véase lo escrito en el maamar que comienza “Y supliqué”, etc.

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/bamidbar/5/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak